

COLUMN

Mount Stupid

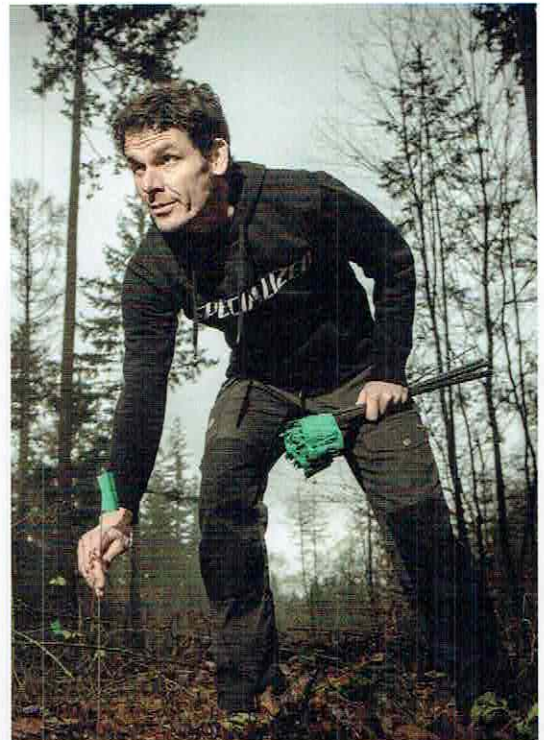
Patrick Jansen ontwerpt en bouwt duurzame mountainbikeroutes en bikeparks. Als fervent mountainbiker is hij zesvoudig Nederlands kampioen masters.

Het is mooi geweest na zes jaar deze column gevuld te hebben. Een goed moment voor bezinning over het centrale thema waar ik heb geschreven: routebouw. De mensen die de column regelmatig lasen, was het natuurlijk al opgevallen dat het regelmatig ging over de bezwaren-procedures, handhavingsverzoeken, rechtszaken, moeizame onderhandelingen met terreineigenaren en het overkoepelende thema hiervan: het negatieve imago van mountainbiken. Niet de leukste onderwerpen voor een routebouwer, maar in deze tijd onlosmakelijk verbonden aan het vak.

En ja, dat vreet energie en maakt het werk er niet leuker op. Er zijn momenten geweest dat ik overwoog om maar te stoppen en terug te gaan naar mijn andere professe, het bosbeheer. Ondanks dat bosbeheer ook op veel kritiek kan rekenen van de mensen die op de top van de 'Mount Stupid' zitten, blijft het werk van routebouw me toch voldoende plezier opleveren.

'Onze routes kunnen in 2022 rekenen op dik drie miljoen gereden rondes'

Je hebt de neiging om je gevoel te laten leiden door de projecten die niet lekker lopen. Maar feit is dat de meeste routes er uiteindelijk toch 'gewoon' komen en dat er veel mensen zijn die daarvan genieten, onder wie een toenemend aantal kinderen. Om dat voor mezelf eens in beeld te brengen, ben ik speciaal voor

deze column aan de slag gegaan met de bezoekersstatistieken van Kluitech.nl (echt eens bekijken!).

De routes waar ik een hand in heb gehad, uiteraard samen met duizenden vrijwilligers, ambtenaren, kraanmachinisten en bosbeheerders, kunnen in 2022 rekenen op meer dan drie miljoen gereden rondes en zo'n 55 miljoen gereden kilometers. Dan doe je het gezamenlijk toch ergens voor. Me dit realiserende, kan ik altijd weer verder.

Het zal nog wel een aantal jaren onrustig blijven, maar uiteindelijk heb ik er alle vertrouwen in dat we met de bouw van mountainbikeroutes niet alleen iets goed doen voor mountainbikers, maar ook voor de natuur en voor andere bosbezoekers. Daar zullen we niet alle mensen van kunnen overtuigen, maar als dat lukt bij terreineigenaren, rechters, beleidsmakers, bestuurders en een groot deel van de Nederlanders, dan zal mountainbiken uiteindelijk wel in rustiger vaarwater komen. Even doorbijten nog. •

COLUMN

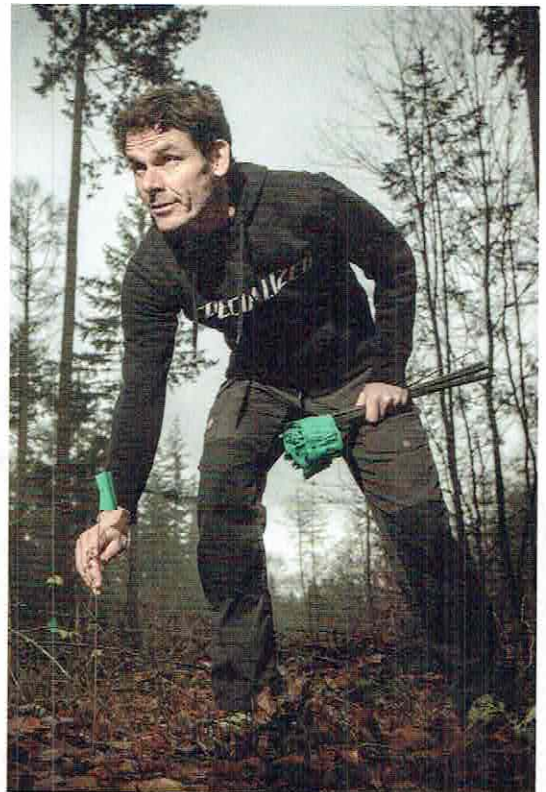
Nuances

Hoe langer ik nadenk, hoe meer crashes ik me kan herinneren in de afgelopen 32 jaar op de mountainbike. Maar recent was het toch wel een beetje veel van het goede. Op een notabene door mezelf gebouwde drop in Beringen ging ik onderuit. Niet spectaculair, maar de helling is daar zo steil dat ik tien meter naar beneden gleeed over grasbetonblokken. Het laat zich raden dat mijn bil en heup aardig onthuid waren en ik nachten lang aan het bed geplakt lag.

Niet lang daarna. Mijn voorwiel glijdt weg op een snelle flowy singletrack op de route Schaarsbergen. Geen probleem als er recht voor me geen dikke berk had gestaan. Ik gooide me naar links om de boom te ontwijken, maar raakte hem toch nog knalhard met mijn schouder. Door het smijtwerk reed ik een paar meter op mijn voorwiel, maar gelukkig kon ik het achterwiel nog naar beneden krijgen. Ik dacht toch werkelijk dat ik mijn schouder ofzo gebroken had, maar het bleek alleen gekneusd. Ik kon niet meer op mijn rechterzij slapen, maar ik lag in ieder geval niet aan mijn bed geplakt.

'Bij elk litteken lijkt het herstel wel iets langer te duren'

En een dikke maand geleden was het weer raak. Op het World Cup downhill parcours in Val di Sole dacht ik Teo's Dog wel te kunnen rijden met mijn XC bike zonder dropper. Niet dus. Verkeerd gedacht. Helemaal op het eind kon ik mijn achterwiel niet meer op de rotsen houden, ondanks dat later op de

video te zien was dat ik op mijn achterwiel zat. Een OTB was onvermijdelijk. Door goed te mikken, lukte het me om een puntje van mijn heupbot te breken op een puntige rots en lek te raken. Het bloed gutste er even uit. Half dagje Italiaans ziekenhuis, maar gelukkig ging het herstel voorspoedig. Twee weken op de rug slapen en na drieënhalve week zat ik alweer op de bike.

Maar met die reeks van valpartijen heeft het me toch even iets langer gekost om de onvermijdelijke terughoudendheid kwijt te raken. Bij elk litteken lijkt het wel iets langer te duren. Misschien zit dat evolutionair wel ingebakken. Je herstelt minder snel en volledig, dus je moet ook minder risico's lopen. Gelukkig heb ik op vakantie hier in Noorwegen alweer de nodige capriolen uitgehaald op de bike-parken van Trysil en Hafjell. Maar heel misschien onbewust toch wel minder dan voorheen. •

COLUMN

Nuances

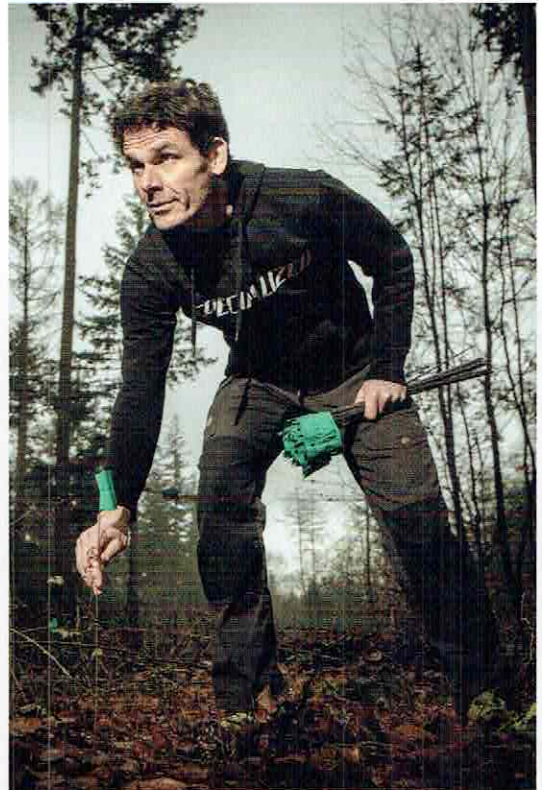
Het thema voor dit nummer is heuvels en dat is precies zoals ik de laatste maanden heb beleefd. Door alle rechtszaken, bezwaarprocedures en handhavingsverzoeken had ik het gevoel alsmar bergop te fietsen en een top was niet in zicht. Maar afgelopen week heb ik de top gezien en maak ik me klaar voor de afdaling.

Vogelbescherming bracht een literatuurstudie uit van bijna 500 pagina's. Was de vorige versie uit 2009 nog ronduit negatief voor mountainbiken, dit keer komt mountainbiken er niet slecht af. De auteur heeft alleen nog steeds het idee dat we graag buiten de paden rijden. Ze moet dan toch echt even buiten gaan kijken of wat mij betreft Strava-heatmaps bestuderen, maar dat terzijde.

In dezelfde week kwam het bericht dat een rechtszaak weer een beetje onze kant op was gekomen en verscheen in het donkergroene tijdschrift *De Levende Natuur* een ingezonden stuk met als titel: 'Geef de recreant niet de schuld'.

'De auteur heeft nog steeds het idee dat we graag buiten de paden rijden'

Ik ben bezig met fondsenwerving voor een symposium over verstoring door recreatie. Een terrein-beherende organisatie heeft veel interesse en wil ook de zusterorganisaties erbij betrekken, omdat "wij ook graag de feiten op tafel willen hebben". De tijd van emoties lijkt een beetje weg te ebb en de nuance en realiteitszin lijken wat terug te komen. En daar hebben wij baat bij.

Jammer genoeg geldt dit nu nog niet voor iedereen. Zo bleef recent een provinciaal ambtenaar van mening dat mountainbiken een intensieve recreatievorm is. Hij vond onze onderbouwing voor 'extensief' met drie rechterlijk uitspraken en twaalf wetenschappelijke artikelen magertjes. Gevraagd naar zijn onderbouwing bleef het angstvalig stil, maar dat deed zijn mening niet veranderen.

Maar ik had afgelopen weekend het geluk dat ik bij de opening van een route een groep mensen mocht toespreken, waaronder de gedeputeerde van dezelfde provincie. Ik heb hem achteraf zelf niet meer gesproken, maar ik heb van anderen wel begrepen dat hij mijn boodschap uitstekend had begrepen. Afdalen maar... •

COLUMN

Grenzen

Patrick Jansen is mountainbiker, bosbouwer en routebouwer met een eigen adviesbureau voor duurzaam bosbeheer onder de naam Bosmeester. Binnen zijn andere bedrijf, Tracks & Trails, heeft hij al zo'n 40 mountainbikeroutes en bikeparks ontworpen en gebouwd.

Al van jongs af aan leren onze kinderen fietsen. Iedereen kan dus fietsen. Maar kun je dan ook mountainbiken? Ik stond een keer bij een klein sprongetje op een mountainbikeroute te kijken. Vele landden op het voorwiel, ook al was het bultje niet hoger dan 20 centimeter. Die ervaring is representatief voor wat ik op mountainbikeroutes zie. Het antwoord op mijn vraag is natuurlijk: Nee! Veel mensen missen de noodzakelijke technische vaardigheden om zich mountainbiker te noemen. Het lijkt bijna standaard dat ze hun eigen technische vaardigheden op de mountainbike overschatten.

Een groep mountainbikers ziet graag veel meer technische elementen in de huidige routes opgenomen worden. Ik ben er daar één van. Maar hoe zit het dan met die grote groep mensen die de techniek

“Ongelukken zijn in de eerste plaats rampzalig voor de betrokkenen zelf, maar brengen ook de mountainbikesport schade toe”

niet beheerst en dit zelf niet beseft? Moeten we die niet tegen zichzelf in bescherming nemen? Ernstige ongelukken zijn in de eerste plaats rampzalig voor de betrokkenen zelf, maar brengen ook de mountainbikesport schade toe. Zo werd in een bepaalde regio na een groot aantal ongelukken politieke vraagtekens gezet bij het uitbreiden van het mountainbikerouten netwerk. Daar komt bij dat terreineigenaren niet zitten te wachten op traumahelikopters in het bos. Veiligheid is in deze kwestie het belangrijkste, maar dit vraagstuk kun je niet los zien van aansprakelijkheid. De grote vraag is namelijk

wie aansprakelijk is voor ongevallen. Mountainbiken is een risicosport en daardoor ligt een grote eigen verantwoordelijkheid bij de mountainbikers zelf. Bomen, gladde boomwortels, kuilen, mul zand, modder; het is inherent aan de mountainbikesport. Uit jurisprudentie blijkt duidelijk dat je het wezen van een sport niet hoeft aan te tasten met het oog op veiligheid. Maar hoe zit dat dan als je technische obstakels gaat toevoegen? Dan ligt de situatie toch wel iets anders. Wie is dan aansprakelijk? Het is oppassen geblazen. Maar zijn we dan gedoemd om het in de toekomst alleen maar te doen met wat de natuur ons aan technische obstakels biedt? In Nederland is dat immers niet veel. Ik denk het niet. Als strakke richtlijnen worden gehanteerd, kunnen de grenzen heel langzaam verlegd worden. Langzaam maar zeker kunnen dan steeds meer én uitdagender elementen in routes worden ingebouwd. En het zou ook helpen als beginners serieuze (meerdaagse) cursussen gaan volgen. Dat zou wat mij betreft gisteren in de gedragscode voor mountainbikers opgenomen mogen worden. •